

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 18 april 2016

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 48.100/II/N
[...]

[...]

Mevrouw de Minister,

In zitting van 15 april 2016 onderzocht de Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) uw vraag om advies van 29 maart 2016 (uw kenmerk 37-20160329-14556) betreffende de mogelijkheid tot gebruik van meerdere talen bij communicatie op toeristische trekpleisters.

Uw vraag om advies luidt als volgt:

“Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zet in toenemende mate in op het verhogen van de toegankelijkheid van de door haar beheerde domeinen. Dit impliceert dat er geïnvesteerd wordt in onthaalinfrastructuur en informatieverstrekking.

Een aantal van de domeinen ontwikkelde zich de voorbije jaren tot belangrijke toeristische trekpleisters. Omwille van de uniciteit van het gebied, komen bezoekers van ver voorbij de landsgrenzen om het domein te ontdekken. Deze ontwikkeling confronteert ons met een groeiende nood om op deze plaatsen informatie te verstrekken in andere Europese talen, m.n. Engels, Frans en Duits. Alleen op die manier kan het ANB haar rol van gastheer echt en kwaliteitsvol waarmaken voor haar bezoekers.

Om de conformiteit met de taalwetgeving na te gaan leg ik u de als bijlage 1 toegevoegde adviesaanvraag ter beoordeling voor. Als bijlage 2 vindt u eveneens het positief advies dat uw Commissie in 2011 over een gelijkaardige vraag tot meertaligheid heeft verstrekt.”

Bijlage 1 bevat de adviesaanvraag tot uitbreiding van meertaligheid op de domeinen van het Agentschap voor Natuur en Bos:

“1. Inleiding

Het Agentschap voor Natuur en Bos, hierna het agentschap te noemen, beschikt over een 500-tal domeinen, goed voor ongeveer 43 000 ha bos- en natuurgebied. In deze domeinen wil het agentschap een goede gastheer zijn en de bezoekers en recreanten op een klantvriendelijke manier onthalen. Deze domeinen oefenen een lokale tot bovenlokale aantrekking uit. Bezoekers uit de ruime omgeving komen er om te genieten van de natuur, te recreëren of om het cultuurhistorisch erfgoed te bewonderen. Een aantal domeinen bezitten zelf unieke kenmerken en genieten daardoor een internationale uitstraling. Door de aanwezigheid van onder meer bepaalde ecologische en cultuurhistorische kenmerken zijn ze in staat bezoekers

aan te trekken uit de buurlanden en verder. Deze domeinen vormen m.a.w. een toeristische hotspot. Bovendien is eind 2010 een samenwerkingsovereenkomst met Toerisme Vlaanderen ondertekend waardoor het toeristisch potentieel in en rond de domeinen van het agentschap verder zal worden uitgebouwd.

Om op deze unieke locaties ook voor toeristen een goede gastheer te zijn, wenst het agentschap bepaalde informatie ook meertalig (Nederlands, Frans, Duits en Engels) te communiceren. Voor een aantal aspecten kan gebruik worden gemaakt van universele – internationale – pictogrammen. De overige informatie dient te worden vertaald. Dit betreft informatie over de natuurwaarden, de recreatieve mogelijkheden en/of informatie over beheermaatregelen (die soms de toegankelijkheid mee bepalen).

In juli 2011 ontving het agentschap een positief advies voor de domeinen waarop de aanvraag destijds betrekking had (bijlage 2). Graag wenst het agentschap de meertaligheid uit te breiden naar domeinen in de onderstaande lijst.

2. Selectie domeinen

Het agentschap wenst de mogelijkheid te krijgen meertalig te communiceren in de domeinen met internationale en toeristische aantrekking:

West-Vlaanderen:

- *De duingebieden (toeristische regio kust);*
- *Domeinen in het West-Vlaams Heuvelland;*
- *Polygoonbos (Unesco Werelderfgoed);*
- *Helleketelbos;*
- *Verdronken Weiden van Ieper;*
- *De Balokken.*

Oost-Vlaanderen:

- *Domeinen in de Vlaamse Ardennen (internationaal verblijfstoerisme en -recreatie en VIA met o.a. Rondetoerisme).*

Vlaams Brabant:

- *Hallerbos.*

3. Informatie

Het is niet de bedoeling dat alle aangebrachte informatie meertalig wordt gecommuniceerd. Het agentschap wenst enkel de toeristische informatie, gericht op het kwaliteitsvol onthalen

van anderstalige toeristen, meertalig aan te bieden. Concreet gaat het om volgende informatie:

- Infoborden : informatieborden worden doorgaans geplaatst aan de ingang van de domeinen en bevatten beknopte domeininformatie aangevuld met de belangrijkste gedrags- en toegankelijkheidsregels:
 - o beknopte informatie over onder meer de geschiedenis, fauna en flora van het domein;
 - o belangrijke tijdelijke informatie. Het toegankelijkheidsreglement en de gedragsregels worden maximaal zichtbaar gemaakt d.m.v. pictogrammen.
- Per domein wordt een domeinfolder (beknopt) of brochure (uitgebreid) uitgegeven. De folder bevat min of meer dezelfde informatie als de infoborden, aangevuld met een duidelijke overzichtskaart. Het agentschap wenst deze folders met betrekking tot bovenvermelde domeinen meertalig aan te bieden. Uit praktische en financiële overwegingen geniet een beknopte meertalige folder naast de uitgebreide Nederlandstalige folder de voorkeur.
- Ieder domein wordt uitgebreid besproken op de website van het agentschap. Grote en/of unieke domeinen beschikken soms over een eigen webpagina. Informatie inzake toegangswegen, bereikbaarheid en een beknopte beschrijving van het domein met vermelding van de grootste troeven wordt meertalig weergegeven.

4. Opmaak

Uit de bovenstaande uiteenzetting volgt dat meertalig communiceren zich beperkt tot de zuiver toeristische informatie in een beperkt aantal domeinen. Indien gewenst kan door middel van lay-out de hoofdtal – Nederlands – worden benadrukt. Het onderscheid met de andere talen kan worden beklemtoond door het spelen met lettergrootte, lettertype, inhoud (beknoptheid), enz. Er zal bij de communicatie zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van pictogrammen, foto's en tekeningen die de taal overbodig maken.”

*
* *

De Nederlandse afdeling van de VCT wijst vooreerst op de wettelijke regeling inzake de berichten en mededelingen die bestemd zijn voor de toeristen.

De op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) bevatten één bepaling betreffende de berichten en mededelingen bestemd voor toeristen, namelijk artikel 11, § 3: “de gemeenteraden van de toeristische centra mogen beslissen dat de berichten en mededelingen die voor de toeristen bestemd zijn ten minste in

drie talen worden gesteld. Binnen acht dagen delen zij de inhoud van hun beraadslagingen mede aan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht”.

Op de vraag van een aantal gemeenten naar het verspreiden van meertalige publicaties voor gemeenten bracht de Nederlandse afdeling van de VCT recent op 11 december 2015 volgend advies uit, waarbij aan de tot dan geldende en nogal uiteenlopende adviespraktijk een einde werd gesteld:

“Deze bepaling (artikel 11, § 3 SWT) is een uitzonderingsbepaling op de algemene regel dat berichten bestemd voor het publiek in de streektaal worden gesteld.

Aan deze mogelijkheid van artikel 11, § 3 SWT, heeft de wetgever een dubbele vormvoorwaarde verbonden: de gemeenteraad moet enerzijds een beslissing nemen dat de berichten die bestemd zijn voor de toeristen tenminste in drie talen (waarmee de drie landstalen Nederlands, Frans en Duits, met voorrang voor de streektaal, worden bedoeld) worden gesteld, anderzijds moet de inhoud van de beslissing binnen de acht dagen aan de VCT worden meegedeeld.

In dit verband dient eveneens te worden opgemerkt dat de gemeente die tot vermelde beslissing overgaat reeds dient te beschikken over een erkenning als toeristisch centrum. Deze erkenning kan worden verleend door de daartoe bevoegde overheden (vb.: FOD Economie, FOD Werk...). Het komt niet aan de VCT toe een gemeente als toeristisch centrum te erkennen. Zij gaat bij ontvangst van de beraadslaging van de gemeente na of deze wel aantoonst dat zij als toeristisch centrum is erkend en derhalve toepassing kan maken van artikel 11, § 3 SWT. In ontkennend geval wijst de VCT de gemeente erop dat deze voorafgaande erkenning als toeristisch centrum onontbeerlijk is om van de mogelijkheid voorzien in artikel 11, § 3 SWT, gebruik te kunnen maken.”

Evenmin als de VCT een gemeente als toeristisch centrum kan erkennen ten einde meertalige berichten voor toeristen toe te laten, kan zij ook geen domeinen van andere overheden als toeristisch centrum erkennen en toelating geven om meertalige publicaties op te stellen. De SWT bevatten trouwens ten aanzien van andere dan plaatselijke overheden geen gelijkaardige bepaling als artikel 11, §3 voor de gemeenten. Deze laatste bepaling is, zoals gesteld, een uitzonderingsbepaling die restrictief moet worden geïnterpreteerd.

Hiervan uitgaande kan de Nederlandse afdeling aanvaarden dat alleen de domeinen bedoeld in bijlage 1 die zich op het grondgebied van een gemeente bevinden die als toeristisch centrum is erkend, de specifieke informatie over het domein bestemd voor de toeristen meertalig kunnen aanbieden. De lijst van de gemeenten erkend als toeristisch centrum is te raadplegen op www.vlaanderen.be “erkenning als toeristisch centrum” die een link bevat naar de websites van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie en de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, met de lijst van gemeenten erkend als toeristisch centrum.

Wat de inhoud en de vorm van die zuivere toeristische informatie betreft, is de Nederlandse afdeling van oordeel dat deze informatie op de infoborden, in de domeinfolder of de domeinbrochure, op de websites (voor zover bestaande) van de betrokken domeinen meertalig (N,F,D,E) kan worden weergegeven, zoals beschreven in de punten 3 en 4 van de bijlage. Dit betekent dat duidelijk moet blijken dat het Nederlands de hoofdtaal is. Dat kan door voor de andere talen een andere vormgeving (lettergrootte, lettertype) te gebruiken of de

Nederlandstalige inhoud van de informatie beknopt of samenvattend in de andere talen weer te geven. Overigens zijn, zoals u het stelt, universeel gebruikte en gekende pictogrammen, foto's, plannen, tekeningen ook informatiemiddelen die tekstuele informatie kunnen vervangen of aanvullen.

Hoogachtend,

De Voorzitter van de Nederlandse afdeling,

[...]